

371.

ZASADNICZA USTAWA SANITARNA.

z dnia 19 lipca 1919 r.

Art. 1. Nadzór zwierzchni nad wszystkimi sprawami zdrowotnymi w państwie oraz zwierzchnie kierownictwo spraw lekarskich należy do Ministerstwa Zdrowia Publicznego; — do tegoż Ministerstwa należy również prowadzenie wszystkich działań, dotyczących spraw zdrowotnych i higieny społecznej w Państwie, z wyjątkiem tych, które poddane zostały ustawowo kompetencji innych Ministerstw. Piecza nad zdrowiem ludności i bezpośrednio wykonawstwo jest obowiązkiem ciał samorządowych w obrębie podległości im terytorjów pod nadzorem i opieką władz państwowych.

Art. 2. W szczególności kompetencji Ministerstwa Zdrowia Publicznego podlegają następujące sprawy:

1. zwalczanie chorób w ogólności, a przedewszystkiem zakaźnych, zarówno ostrych, jak i przewlekłych (dezynfekcja, dezynsekcja, kąpiele ludowe, zakłady wyrobu surowic i szczepionek, pracownie bakterjologiczne, sprawy cmentarzy, domów przedpogrzebowych, przewożenie zwłok i t. p.);
2. szpitalnictwo, pielęgniarstwo, ratownictwo, przewożenie chorych, zakłady lecznicze publiczne i prywatne;
3. sanitarno-lekarska opieka nad dzieckiem i nad macierzyństwem; eugenika;
4. opieka lekarska nad psychicznie chorymi; współdziałanie w zwalczaniu alkoholizmu;
5. współdziałanie w sprawach lekarskiej opieki nad inwalidami i kalekami; współdziałanie w sprawach, związanych ze zjawiskami emigracji ludności;
6. zdrojowiska i uzdrowiska;
7. sanitarno-lekarska walka z nierządem;
8. sprawy zaopatrywania w wodę i usuwanie wód zużytych, ochrona czystości powietrza, wody i gleby;
9. nadzór sanitarny ra i środkami żywności i przedmiotami użytku, współdziałanie w sprawach odżywiania się ludności, zakłady badania produktów spożywczych;
10. higiena i inspekcja sanitarna mieszkań, sprawy osiedleńcze i mieszkaniowe;
11. higiena więzień, współdziałanie z Ministerstwem Sprawiedliwości przy wydawaniu i wykonywaniu odpowiednich przepisów;
12. higiena zawodowa, sprawy higieny przemysłu, rzemiosł i komunikacji lądowej i wodnej, współdziałanie w zakresie ubezpieczeń społecznych i ochrony pracy;
13. nadzór nad dopuszczeniem na rynek zbytu w Polsce środków leczniczych, surowic i szczepionek, oraz regulowanie ich produkcji i sprzedaży; nadzór nad wyrobem i sprzedażą kosmetyków i farb, koncesjonowanie aptek, składów aptecznych i innych zakładów, trudniących się wyrobem i sprzedażą środków leczniczych; farmakopea i taksa aptekarska; sprawa hodowli i sprzedaży roślin leczniczych;
14. nadzór nad praktyką lekarską, sprawy izb lekarskich, współdziałanie w sprawach studjów lekarskich;

15. nadzór nad personelem lekarskim pomocniczym, położne, felczerzy, dezynfektorzy, masażyści, pielęgniarze, sanitariusze, nadzór sanitarny nad fryzjerami i golarzami;
16. szkolnictwo zawodowo-lekarskie średnie i niższe;
17. nadzór nad personelem farmaceutycznym, zrzeczenia aptekarskie, współdziałanie w sprawach studjów farmaceutycznych;
18. sprawy dentystyczne, technicy dentystyczni;
19. współdziałanie w sprawach sanitarno-weterynaryjnych;
20. sprawy sądowo-lekarskie, sprawy grzebania zmarłych;
21. sprawy stowarzyszeń lekarskich i higienicznych, sprawy Czerwonego Krzyża, oraz innych instytucji o pokrewnych celach; prasa lekarska, sprawy popularyzacji wiadomości z higieny, cenzura ogłoszeń, dotyczących działalności leczniczej i środków leczniczych;
22. popieranie związków, zakładów, fundacji we wszystkich dziedzinach zdrowia publicznego;
23. statystyka lekarska;
24. wszelkie inne sprawy z działu policji lekarskiej, policji sanitarnej, higieny społecznej i medycyny sądowej, o ile nie należą do zakresu działania innych Ministerstw, lub w myśl art. 3 do zakresu działania ciał samorządowych.

Art. 3. Do obowiązków ciał samorządowych należy:

1. piecza nad czystością powietrza, gleby i wody, nad zaopatrzeniem ludności w wodę zdatną do picia i potrzeb gospodarczych, nad należytem usuwaniem wód zużytych i nieczystości i odprowadzeniem wód ściekowych;
2. piecza nad przestrzeganiem odpowiednich sanitarnych przepisów, obowiązujących przy budowie i przebudowie domów, przeznaczonych na mieszkania i wszelkie lokale użyteczności publicznej;
3. piecza nad należytem pomieszczeniem ludności w mieszkaniach i nadzór nad stanem zdrowotnym mieszkań;
4. piecza i nadzór nad osobistą czystością mieszkańców, ich mieszkań i otoczenia;
5. współdziałanie z władzami rządowymi przy zwalczaniu chorób zakaźnych i zapobieganiu im;
6. piecza nad zapewnieniem chorym należytej opieki lekarskiej i pomocy fachowej dla położnic, opieka nad psychicznie chorymi, zwalczanie alkoholizmu;
7. szczepienie ospy ochronnej;
8. współdziałanie z władzami rządowymi w zwalczaniu nierządu i chorób wenerycznych;
9. zakładanie i utrzymywanie gminnych kostnic i cmentarzy oraz czuwanie nad niemi; urządzenie i utrzymywanie grzebowisk;
10. oględziny zwłok;
11. współdziałanie z władzami rządowymi w sprawach nadzoru nad produktami spożywczymi, sposobem ich przechowywania i przyrzędzenia oraz ich sprzedażą;
12. zakładanie i utrzymywanie rzeźni;
13. nadzór nad przestrzeganiem wszelkich ustaw, przepisów i rozporządzeń sanitarnych;
14. przedkładanie sprawozdań sanitarnych państwowym władzom zdrowia publicznego, według ustanowionych wzorów.

Szczegółowe ustawy określają prawa i obowiązki ciał samorządowych przewidziane w art. 3.

Art. 4. W myśl przepisów w art. 3 zawartych, zarządy komunalne winny wykonywać i utrzymywać we własnej administracji niezbędne dla ich gmin urządzenia sanitarno-techniczne, zakładać i utrzymywać szpitale, przychodnie, przytulki, domy izolacyjne, kąpieliska i t. p. utrzymywać lekarzy sanitarnych, akuszerki gminne, pielęgniarki, dezynfektorów i inny niezbędny personel służbowy, stosując się do przepisów i norm, wydanych przez Ministra Zdrowia Publicznego.

Art. 5. Na mocy decyzji władzy nadzorczej zarządy komunalne w celu wykonania swych obowiązków, przewidzianych w art. 3, p. 1 mają prawo w myśl ogólnych przepisów o wywłaszczeniu na cele publiczne, nabywania w drodze przymusowej za odpowiednim odszkodowaniem, potrzebnych do wykonania przepisów niniejszej ustawy nieruchomości, źródeł wody wraz z potrzebną ilością otaczającego je terenu, jak również przeprowadzania wód i ścieków przez cudze grunta.

Art. 6. Zarządy komunalne w celu wykonania obowiązków, przewidzianych w art. 3 punktach 2, 3 i 4 mają prawo zakazu zamieszkiwania w budowlach, wzniesionych także przed ogłoszeniem niniejszej ustawy, uznanych za szkodliwe dla zdrowia mieszkańców lub sąsiadów aż do czasu dokonania odpowiednich ściśle określonych przeróbek.

Art. 7. Wydatki, wynikające z art. 3, z wyjątkiem punktów 5, 7 i 8, dalej przepisów art. 4 i 5 niniejszej ustawy, obciążają w całości związki komunalne.

W razie uchylecia się gminy od asygnowania niezbędnych sum na wydatki powyższe, odpowiednie sumy mogą być wprowadzone do budżetu gmin przez władze nadzorcze na wniosek Ministra Zdrowia Publicznego.

Stosunek, w jakim skarb Państwa weźmie udział w ponoszeniu niektórych wydatków, wynikających z art. 3, p. 5, 7 i 8, określa oddzielne ustawy.

Art. 8. W razie niewypełnienia przez zarząd komunalny obowiązków, wynikających z niniejszej ustawy, Ministrowi Zdrowia Publicznego, na wniosek odpowiednich urzędów, służyć będzie prawo wydelegowania swego przedstawiciela do gminy w celu przeprowadzenia w porozumieniu z władzami nadzorcami na koszt gminy potrzebnych w tej dziedzinie zarządzeń.

Władze administracyjne i policyjne obowiązane są nieść pomoc delegowanemu lekarzowi sanitarnemu we wszystkich jego zarządzeniach i czynnościach urzędowych.

Art. 9. W razach wyjątkowych te gminy, które wykazą, że ich stan finansowy nie pozwala na całkowite przeprowadzenie zarządzeń sanitarnych i technicznych, wynikających z przepisów niniejszej ustawy, mogą otrzymać odpowiednią pomoc ze skarbu Państwa za pośrednictwem Ministerstwa Zdrowia Publicznego.

Art. 10. Ministrowi Zdrowia Publicznego służy prawo ogłaszania rozporządzeń instrukcji szczegółowych, wynikających z niniejszej ustawy; o ile jednak z rzeczonych rozporządzeń powstać by mogły ciężary finansowe dla ciał samorządowych, rozporządzenia takie Minister Zdrowia Publicznego wydaje w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 11. Wykonanie niniejszej ustawy poleca się Ministrowi Zdrowia Publicznego.

Marszałek:

Trąpczyński

Prezydent Ministrów:

w z. *S. Wojciechowski*

Minister Zdrowia Publicznego:

Janiszewski

372.

U S T A W A

z dnia 19 lipca 1919 r.

o przymusowym szczepieniu ochronnym przeciwko ospie.

Art. 1. W Państwie Polskiem wszystkich mieszkańców obowiązuje przymusowe szczepienie ochronne przeciwko ospie.

Art. 2. Przymusowemu szczepieniu ochronnemu przeciwko ospie podlegają:

- a) pierwszemu — wszystkie dzieci nowonarodzone, przyczem szczepienie u nich dokonane być powinno przed upływem pierwszego roku życia;
- b) powtórnemu — wszystkie wogóle dzieci w 7-ym roku życia; zwolnione od szczepienia mogą być tylko te dzieci, które w ciągu ostatnich 5-ciu lat przed terminem ich urzędowego powtórnego szczepienia miały zaszczepioną ospę ochronną z wynikiem dodatnim, wreszcie te dzieci, dla których szczepienie ochronne przeciwko ospie według opinii lekarza urzędowego byłoby bezwzględnie szkodliwe dla zdrowia.

Szczepienie ochronne u dzieci, zwolnionych od szczepienia we wskazanym terminie, winno być odłożone do następnego terminu szczepienia.

- c) wszystkie wogóle osoby, które wskutek jakichkolwiek przyczyn nie były jeszcze przeciw ospie zaszczepione lub nie przeszły powtórnego szczepienia przeciwko ospie, a to w myśl ustępu b) niniejszego artykułu.

Art. 3. Szczepienie ochronne przeciwko ospie w terminach urzędowych odbywa się bezpłatnie.

Świadectwo o skutecznym przyjęciu się ospy wydaje się bez poboru jakichkolwiek opłat.

Przymusowe szczepienie ochronne przeciw ospie winno odbywać się zwyczajnie dwa razy do roku; miejsca i zwyczajne terminy dorocznych szczepień wyznacza Ministerstwo Zdrowia Publicznego.

W razie niebezpieczeństwa epidemji ospy może lekarz powiatowy zarządzić szczepienie z konieczności, któremu podlegają wszyscy mieszkańcy danej gminy lub części gminy.